

Besmele'ye nasıl başlanır? Neden onunla değil de ona başlarız?

Abdulkadir Bey: “Birinci Söz’de geçen, “Bismillah her hayrın başıdır, biz dahi başta ona başlarız,” cümlesinde ‘ona başlarız’ ifadesiyle vurgulanmak istenen nedir? Üstad Hazretleri neden ‘onunla başlarız’ değil de, ‘ona başlarız’ diyor?”

ÖNCELİK İŞİN Mİ, BESMELENİN Mİ?

Bismillahirrahmanirrahim cümlesi bir rahmet cümlesidir. Allah’ı üç ismiyle anmaktır. Allah’ın rahmeti, kudretini, inayetini, şefkatini üzerimize ve işimize çeker. Her işten önce bir amaçtır ve başlı başına bir ibadettir.

Öyleyse, önce işe mi, önce besmeleye mi başlamalı denirse:

Cevap: Besmelesiz başlanan iş epter, sonuçsuz, noksan, bereketsiz, rahmetten kopuk olduğuna göre, asıl vurgu işe değil, besmeleye olmalı. ‘İşe besmele ile başlamalı’ dersek, işi öncelemiş, besmeleyi iş için araç kılmış oluruz. Bu tehlikelidir.

‘Önce besmeleye, sonra işe başlamalı’ dersek, her ikisine de önem sırasına göre vurgu yapmış oluruz.

Bu sebeple Bediüzzaman başta besmeleyi amaca koyarak “başta ona başlarız” diyor.

Nitekim Resûlullah Efendimiz (asm) buyurdular ki: “Kim bir yerde oturur ve orada Allah’ın adını anmaz (Bismillahirrahmanirrahim demez) ve hiç anmadan kalkar ise Allah’tan ona bir noksanlık vardır. Kim bir yerde yatar, orada Allah’ın adını anmazsa, ona Allah’tan bir noksanlık vardır. Kim bir müddet yürür ve bu esnada Allah’ın adını anmazsa, Allah’tan ona bir noksanlık vardır.”¹

HER ŞEY BİSMİLLAH DİYOR

“Bismillah” kelimesi Allah’ın adını zikirdir.

Her şeyin Allah’ın adını zikrettiği gerçeğiyle, bizim her işin başında neden

“Bismillah” dememiz gerektiğini Birinci Söz’de izah eden Bedüzzaman, varlıkların Allah’ın adını nasıl andıklarını geniş örneklerle nazara veriyor.

Her şeyin Cenâb-ı Hakkın namına hareket ettiğini, zerrecikler gibi tohumların ve çekirdeklerin başlarında koca ağaçları bunun için taşıdığını, dağ gibi yükleri bu güç ve kudretle kaldırdığını beyan eden Bedüzzaman, bu hakikati örneklerle şöyle açıklıyor: “Her şey Cenâb-ı Hakkın nâmına hareket eder ki, zerrecikler gibi tohumlar, çekirdekler, başlarında koca ağaçları taşıyor, dağ gibi yükleri kaldırıyorlar. Demek her bir ağaç “Bismillâh” der; hazîne-i rahmet meyvelerinden ellerini dolduruyor, bizlere tablacılık ediyor.

Her bir bostan, “Bismillâh” der, matbaha-i kudretten bir kazan olur ki, çeşit çeşit pek çok muhtelif leziz taamlar, içinde beraber pişiriliyor.

Her bir inek, deve, koyun, keçi gibi mübârek hayvanlar “Bismillâh” der, rahmet feyzinden bir süt çeşmesi olur.”²

ULUHİYET, RAHMANİYET VE RAHİMİYET SIRLARI

Bedüzzaman Hazretleri On Dördüncü Lem’a’nın İkinci Makam’ını Besmeleye tahsis eder.

Orada zikredilir ki: Kâinat simasından, yeryüzü simasına, yeryüzü simasından da insan simasına; yani kâinattan insana, yani arştan ferşe bir nuranî satır gibi uzanan üç Rubûbiyet ve Ehadiyet disiplini vardır.

Bunlar: 1- Ulûhiyet, 2- Rahmâniyet, 3- Rahîmiyet

Kâinatın her yanında, bütün varlıkların birbirleriyle yardımlaşmaları ve dayanışmaları Ulûhiyet mührünün tezahüründen başka bir şey değildir. “Bismillahirrahmânirrahim”de bulunan Allah lâfzı, böyle yüksek tezahürlerle bize kendisini gösteren Ulûhiyet sıfatına bakmaktadır.

Yeryüzündeki bitkilerin ve hayvanların idaresi, terbiyesi ve işlerinin düzenlenmesinde görülen birbirine benzemeklik, uygunluk, incelik, lütuf ve merhamet ise bize Rahmâniyet imzasını göstermektedir. Besmeledeki “Rahman” ismi de, Rahmâniyet sıfatına bakıyor.

İnsanın manevî mahiyetinde ve simasında bulunan nezaket duyarlılıkları, şefkat incelikleri ve merhamet pırıltıları ise bize Rahîmiyet sikkesini bildiriyor.³

Besmeledeki üçüncü isim olan “Rahîm” ismi ise Rahîmiyet sıfatına işaret ediyor.

Bismillahirrahmanirrahim diyen insan her üç ismi de zikrederek Allah'ın yardımını ve rahmetini makbul şekilde istemiş oluyor.

Dipnotlar:

1. Ebû Dâvud, Edeb 31, (4856), 107, (5059); Tirmizî, Daavât 8, (3377); Hadisin metni Ebû Dâvud'a aittir.
2. Bediüzzaman, Sözler, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul, 2004, s. 17.
3. Bediüzzaman, Sözler, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul, 2004, s. 20.